

Список використаних джерел:

1. Ємець О.І. Управління розвитком підприємницьких ініціатив в територіальних громадах II Міжнародна науково-практична конференція «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти» 9 червня 2022 р., Миколаїв-с.Коблеве., 2022. С.123-125.

2. Про затвердження порядків з питань відновлення та розвитку регіонів і територіальних громад. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2023 р. № 731 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення 23.10.2023 р.).

Орлів Мар'яна Степанівна

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

*доктор наук з державного управління, доцент,
завідувач кафедри євроінтеграційної політики*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Російська збройна агресія актуалізувала необхідність удосконалення підходів до державної регіональної політики України, відновлення одних територій та розвитку інших, адже вони опинились в різних умовах. Тому до Закону України «Про засади державної регіональної політики» (незмінного з 2015 року, незважаючи на потреби реалізації реформи децентралізації) у липні 2022 року Верховна Рада України внесла такі зміни [1]:

– до документів стратегічного планування державної регіональної політики включено стратегії розвитку територіальних громад (стаття 7);

– місцеві ради раніше могли, а тепер мають затверджувати стратегію розвитку територіальної громади протягом дванадцяти місяців з дня затвердження відповідної регіональної стратегії розвитку, а також забезпечувати її фінансування та реалізацію (стаття 16);

– розроблення регіональних стратегій здійснюється з урахуванням стратегій розвитку територіальних громад, якщо вони розроблені та затверджені

у встановленому порядку (стаття 10);

– документи стратегічного планування і реалізації державної регіональної політики повинні узгоджуватися з відповідною містобудівною документацією (стаття 7);

– перелік принципів державної регіональної політики доповнено принципами інтегрованого розвитку, інклюзивності, рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, уточнено зміст інших принципів, зокрема, субсидіарності, згуртованості, співробітництва та ін. (стаття 3);

– введено нові терміни, зокрема, «місцева програма розвитку», «проект місцевого розвитку», «функціональний тип території» та ін. (стаття 1);

– розділ II доповнено статтями 11¹ «Стратегії розвитку територіальних громад», 11² «Функціональні типи території», 11³ «Планування відновлення

регіонів та територій, що постраждали внаслідок збройної агресії проти України»;

– інші зміни.

Ці нововведення передбачають цілісність та якісно новий рівень стратегічного планування державної регіональної політики, актуалізацію ролі місцевого самоврядування та стратегічного управління громадами, а також узгодження стратегічних планів за всією вертикаллю.

З метою методичного забезпечення розроблення і затвердження стратегій розвитку територіальних громад у грудні 2022 року Міністерство розвитку громад та територій України затвердило необхідні рекомендації [2], а Методичні рекомендації щодо формування і реалізації прогностичних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади [3] (реалізацію яких ускладнювала нечіткість трактування термінів, невідповідність періоду, на який розробляються програми соціально-економічного розвитку, та ін.) втратили чинність. У результаті аналізу змісту нових методичних рекомендацій робимо висновок, що вони передбачають впровадження у місцевому самоврядуванні концепції муніципального менеджменту на засадах безпекового і територіального-орієнтованого підходів, а також управління, орієнтованого на результат. Про зміщення акцентів з бюджетування на стратегування на засадах людиноцентризму, інклюзивності та залученням широкого кола стейкхолдерів свідчать додатки до методичних рекомендацій з формами щодо вивчення потреб бенефіціарів, переліку проектів місцевого розвитку (не обмежується проектами, що реалізуються в рамках місцевих програм розвитку), фінансового забезпечення реалізації Плану заходів з реалізації стратегії розвитку територіальної громади та ін.

Список використаних джерел:

1. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05 лютого 2015 року № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад: Наказ Міністерства розвитку громад та територій від 21 грудня 2022 р. № 265. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FN075720>

3. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогностичних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30 березня 2016 року № 75 (втратив чинність). URL: https://ips.ligazakon.net/document/FN020811?ed=2016_03_30